

סיפורים נפלאים פרשת ויגש

"ויגש אליו יהודה" (מד, יח)

אין הגשה אלא תפילה.

דיברו פעם תלמידי החתם סופר על אריכות התפילה של רבם. שמע זאת החתם סופר ואמר להם: "מה, אני מאריך בתפילתי? דעו כי מורי ורבי נתן אדלער זצ"ל, בתפילת ערבית של קבלת שבת, אחרי שאנו תלמידיו גם כן לא היינו מקצרים, סיימנו תפילתנו והלכנו לבית המלון ועשינו קידוש ואכלנו וחזרנו לבית המדרש, הוא עדיין עמד לפני מלך מלכי המלכים בתפילתו".

וכיצד היתה נראית תפילתו של מרן החתם סופר?

את תפלת שמונה עשרה התפלל בלחש לגמרי וקולו לא נשמע, רק שפתותיו נעות, ועמד בלי שום תנועה. וכך סיפר תלמידו הגה"ק בעל ה"קול אריה", שפעם אחת ראה את רבינו מתפלל שמונה עשרה של מנחה ועמד כאבן דומם מבלי להתנועע בשום איבר, ושפתיו מרחשות, ופניו בוערות כלפיד אש, ונשתנתה צורתו מזמן לזמן - - - נבהל ה"קול אריה" עד שרצה לשאוג בקול: 'אוי ואבוי', כי דימה שח"ו פרחו נשמתו של רבינו.

בפעם אחרת, ראה ה"קול אריה" אדם אחד שעמד בתפילה בלי תנועת אברים, אמר, כי אם היינו מתפללים בדבקות ובכללות הנפש כמו רבינו, היינו רשאים לעשות כמוהו, אולם מאחר שאין

אנו במדרגה זו, ממילא אנו צריכים להתנועע.

(ספרא דמלכא - מאת מהרש"ץ גנץ)

"ולא יכל יוסף להתאפק לכל הנצבים עליו"

(מה, א)

אמר יוסף בלבו: מוטב שאיהרג ולא אבייש את אחי בפני המצרים (תנחומא)

פעם נזדמן הרב מליסא - הגאון רבי יעקב לוברבוים זצ"ל לעיר ניקלשבורג שם שימש כרב בעת ההיא הגאון רבי מרדכי בנעט זצ"ל. כיבד הרב את האורח הדגול לשאת דרשה בבית הכנסת הגדול. גם הרב נוכח בדרשתו.

והנה באמצע הדרשה שאל רבי מרדכי בנעט את האורח הדורש שאלה מהירושלמי המפריך את דבריו. שמע האורח את השאלה ולא השיב אלא קיצר בדרשתו, סיים וירד והיה נראה לכל שהאורח הקפיד על שביישהו ברבים. כאשר ראה זאת רבי מרדכי בנעט, נצטער צער גדול מאד על שבשאלתו גרם בוושה לאורח, הרב הדגול מליסא. מיד ניגש אליו והרבה מאד לפייסו. אך הרב מליסא אמר שאין בלבו עליו כלום.

ואולם רבי מרדכי בנעט לא נתקרה דעתו ונצטער מאד, וכאשר נסע משם הרב מליסא, דאג רבי מרדכי בנעט שכל בני העיר ילווהו בכבוד גדול, ושוב התחנן לפניו שימחול לו.

כאשר ראה האורח עד כמה מצטער רבי מרדכי בנעט, קראו לצד ולחש לו: "באמת, השאלה ששאלתם עלי מהירושלמי היא רק לפי 'ההוא אמינא' שם, אבל למסקנא הוא כדברי... ומה שלא השבתי על השאלה שלכם, והיה

נראה כאילו הקפדתי על עלבוני, זאת היתה רק כדי לשמור על כבוד רב העיר שלא אנצח אתכם ברבים ותתביישו על ידי...". כשמוע רבי מרדכי בנעט את דבריו, צוה לאסוף שוב את כל בני העיר לדרשה בבית הכנסת וגילה כלפי עם ועדה את האמת כי לא הרב מליסא טעה אלא הוא זה שטעה. ורואים גודל צדקתו של הרב מליסא שהעדיף להשאיר הוא בבושתו ובלבד שישמר כבוד חברו. (ארך אפים - ויוסף אברהם)

"ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם" (מה, ה)

סיפר הרה"ק רבי ברוך מרדכי מקוידנוב ז"ע: אבי רבי שלמה חיים הוכיחני קשות על העצבות שלי. שאלתיו: והרי לקוי אני במידות גרועות יותר, למה אתה מוכיחני דווקא על העצבות? ענה לי אבא: על דברים אחרים בטח שתחזור בתשובה, לא כן העצבות, שיתכן שלעולם לא תחזור עליה.

הפטיר רבי ברוך מרדכי, זה מה שרמז יוסף לאחיו "ועתה אל תעצבו", אין תיבת "ועתה" מרמזת אלא על תשובה, והיה יוסף מזכיר לאחיו, כי מכל החטאים עליהם לשוב תחילה על העצבות. (בשם הרה"ק מקרלין ז"ע)

"והגדתם לאבי את כל כבודי במצרים"

(מה, יג)

המונים נתאספו בפרשת דרכים לחלוק כבוד לרבי אברהם יהושע העשיל מאפטה, ה'אוהב ישראל' ז"ע, שנסע למחוז חפצו. בכל עיר שעבר יצאו מאות יהודים להקביל את פניו. חלשה דעתו של הצדיק, מדוע חולקים כבוד למי שאינו זכאי לו. ניסה בנו רבי יצחק מאיר מזינקוב ז"ע להרגיעו, אמר, האנשים הללו לא לכבודך באו, אבא, אלא לכבודי. נהנה הצדיק מדבריו ונתיישר דעתו.

למחרת שאל אותו, מה ראו האנשים לחלוק לך כבוד. לפי שאני בנו של הרב מאפטא' השיב רבי יצחק מאיר.

נענה הצדיק, אתה מדבר כפי שאמר יוסף 'והגדתם לאבי את כל כבודי במצרים' כל הכבוד שחולקים לי במצרים, אינו אלא בזכות שאני בנו של אבא.

"וירא את העגלות... ותחי רוח יעקב אביהם"

(מה, כז)

פרש"י: "סימן מסר להם במה היה עוסק כשפירש ממנו בפרשת עגלה ערופה".

הקשה רבי שמואל אהרן יודלביץ זצוק"ל מה היה מיוחד כל כך בסימן שמסר יוסף הצדיק עם העגלות? (עד שזה גרם ל"ותחי רוח יעקב אביהם!?)

וביאר זאת על פי מעשה ידוע שהיה בימי הגר"א זצוק"ל בבחור צעיר לימים שהתחתן, ועדיין נהג במעשי

לעי"נ

הרה"צ פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

סיפורים נפלאים פרשת ויגש

"והיה כראותו כי אין הנער ומת" (מה, לא)

פעם בא אל הרבי מקוצק זיע"א אחד מחסידיו יהודי זקן, והתאונן בפניו כי הוא חי בדחקות גדולה ובניו אשר הוא מוסר נפשו עליהם, והם בעלי פרנסה אינם דואגים לו ואינם תומכים בו ואינם חסים עליו.

ומה הפלא? ענה לו הרבי מקוצק, רמז לזה אנו מוצאים בתורה, כשיוסף עיכב את בנימין התחנן לפניו יהודה שיחוס על שיבתו של יעקב ככתוב "והיה כראותו כי הנער ומת". נשאלת השאלה הרי בנימין השאיר בבית עשרה בנים ולמה לא ביקש יהודה שיחוס על בניו שימותו מצער אביהם שאיננו, סימן שההורים מצטערים יותר על ייסורי בניהם מאשר הבנים על ייסורי ההורים. (אהל מועד)

"ויפול על צוואריו" (מו, כט)

אבל יעקב לא נפל על צווארי יוסף ולא נשקו, ואמרו רז"ל שהיה קורא את שמע (רש"י).

ברגע השיא, כאשר רואה יעקב את בנו יוסף בא לקראתו, במקום לרוץ לקראתו ולחבק אותו, בדיוק אז נזכר יעקב לקרוא קריאת שמע! מדוע לא עשה זאת אחרי החיבוקים והנשיקות? רבי יהודה צדקה זצ"ל, ביאר שיעקב אבינו בחר לקרוא קריאת שמע דווקא בשעה זו משום שבקריאת שמע אומרים: "ואהבת את ד' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך", והכוונה שצריך להגיע לכך שאהבת ה' תמלא את כל הלב ותהיה מעל כל אהבה אחרת שבעולם.

יעקב אבינו אהב מאוד את יוסף, וכאשר נפגש עמו חשש שברגע השיא, מרוב התרגשות, תהיה 'התנגשות' בין אהבת ה' לאהבת יוסף, ולכן העדיף לקרוא קריאת שמע כדי להקדיש את הרגע המיוחד והמרגש לקב"ה.

בתו של ה'חפץ חיים' התאלמנה בגיל צעיר וצערה היה גדול מאוד. ה'חפץ חיים' רצה לנחמה ואמר לה: "בתי היקרה, שמעי מעשה שכך היה: אלמנה אחת היתה חיה את חייה בצער רב, פרנסתה היתה בדוחק והיא חיה בעניות ובדלות נוראה. אך נחמה אחת היתה לה בחיים - היה לה בן פיקח וצדיק, וזו היתה נחמתה היחידה עלי אדמות. לילד הזה היא נתנה את כל אהבתה ואת כל חייה.

יום אחד הילד חלה ונפל למשכב ממנו לא קם... אני הייתי נוכח בהלוויה שלו.

והנה, כאשר הכניסו את הילד לתוך הקבר ובאו לכסות אותו בעפר, ניגשה האשה הצדיקה ואמרה בקול: "ריבונו של עולם! עד היום את האהבה שלי חילקתי לשניים, חצי לך וחצי לילד הזה. כעת הוא מת... עכשיו כל אהבתי נתונה רק לך".

אמר ה'חפץ חיים לבתו: "תראי איך אשה פשוטה התנהגה כאשר חרב עליה כל עולמה... את הרגע הגדול הזה שבו איבדה את בנה מחמדה, נתנה לקב"ה.

זהו עם ישראל! כוחות אלו ירשנו מאבותינו אברהם, יצחק ויעקב."

ילדות ובשובבות עד שחותנו התרגז עליו והכה אותו. חרה אפו של החתן דנו, ברח מביתו והותיר את אשתו עגונה משך כמה שנים.

לימים הופיע ואמר שהוא מוכן לתת גט תמורת סכום כסף. אך מאחר שנישא בגיל צעיר לא ידעו להכירו אם הוא אכן הבעל, או סתם אדם שמתחזה ורוצה להרויח כסף. ביקשו ממנו שיתן סימנים: איך נראה הבית, הרהיטים, הבגדים וכו'. הוא ידע לענות תשובות נכונות, ולמרות זאת עדיין היה לב בני המשפחה נוקף שמה מדובר במתחזה.

פנו אל הגר"א שיעץ לקחת אותו לבית הכנסת ולהורות לו לשבת במקום שלו. עשו כך והאיש לא הצליח למצוא את מקומו... כיון שכך כפתו אותו ואז הודה שהוא 'מתחזה'. הבעל האמיתי מסר לו את כל הסימנים, ותוכניתם הייתה להתחלק ביניהם בכסף.

הגר"א הסביר את עצתו בכך שאנשים פחותים מונחים לגמרי בענייני העולם הזה, ודברי קדושה פורחים מדעתם. לפיכך יעץ שישאלו אותו על מקומו בבית הכנסת, כי מסתמא שכח הבעל האמיתי למסור לו סימן זה.

לפי זה - ביאר רבי שמואל אהרן - מובן מדוע התמלא יעקב אבינו שמחה בראותו את העגלות: אם יוסף מתגורר במצרים ומכל הסימנים שיכל למסור העדיף לרמוז דווקא על הסוגיא בה הם אוחזים - אות הוא שיוסף הצדיק מונח בקדושה!

"רב עוד יוסף בני חי" (מה, כח)

שמחתו של יעקב אבינו על הבשורה אודות יוסף, מלמדת על שנות הצער והיגון שחלפו עליו בפרק הזמן שבו היה משוכנע כי חיה רעה אכלתהו.

צער זה, על מות בן, הנו כה עמוק ונוקב, עד כי לא תמיד מודעים לו הסובבים, ולפיכך לעתים בחוסר מחשבה או תשומת לב, הם פותחים שוב ושוב את הפצע המדמם.

שח הרב סמוטני כי שמע שרבי יצחק זילברשטיין מספר לרבי חיים קנייבסקי על דין תורה שהתנהל בביתו של רבי שלמה זלמן אויירבך זצ"ל בין בני זוג אודות בחירת שם לרך הנולד להם. האב רצה לקרוא על שם אביו, אשר נפטר כמה חודשים קודם לכן, ואילו האם התנגדה לכך נחרצות, מאחר שבבניין שבו התגוררו נפטר לפני תקופה קצרה ילד הנושא את השם הזה, והיא חוששת שמה בקריאת שם כזה יש סימן רע. "מה פתאום?" - התקומם הבעל למשמע דבריה - "כיבוד אב דוחה כל מיני חששות שאין בהם ממש". אולם היא בשלה, חוששת היא, ואינה מסוגלת להעלות על דעתה להשתמש בשם זה.

הרהר רבי שלמה זלמן אויירבך בנדון, ולאחר מכן פסק שאין לקרוא לילד בשם זה, "אולם לא משום חששות האם", הוסיף מיד, "אלא משום שהפלגתי כמה שנים קדימה, וחשבתי מה יהיה כאשר ילד זה יגדל ויצא לשחק, ואמו תקרא לו מן החלון 'ענקל'ה בוא הביתה', והשכנה, אשר תשמע את קריאותיה, תתחיל לבכות, כשהיא נזכרת בבנה אהובה, מחמל נפשה, יענקל'ה... אשר כבר כמה שנים טמון בבית מועד לכל חי... ואיך אפשר לקרוא בשם שייסב כל כך הרבה צער??!" וכששמע זאת רבי חיים, היו עיניו זולגות

דמעות...